



ВАРНЕНСКИ

КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Броя 1 лв.	Год. абонаментъ 25 лв. Излиза ежемесечно.	Редакция и администрация въ клуба — Варна, 6-й Септември № 29.	Обявления се приематъ по споразумѣние.	Броя 1
---------------	--	---	---	-----------

Съдържание:

1) Дѣлото което очаква подкрепата на всички — Г. С. Б. 2) Дружественъ животъ 3) Економическитѣ и исторически послѣдствия отъ премахането на златния еталонъ въ Англия — Мириамъ. 4) Западно европейска култура въ Варна — Я Романчукъ. 5) За чиновническия пролетариятъ — Сигма. 6) Германското пристанище Бремерхаузенъ — Иванъ М Хофманъ 7) Физическото здраве — Д-ръ К. К 8) Хроника. 9) Позивъ на Лозарска Кооперация „Мискетъ“

Дѣлото което очаква подкрепата на всички.

Нашето Д-во въ изпълнение поставенитѣ задачи една отъ които е и да бжде въ материални услуги на крайно беднитѣ свои членове и по възможност на по широкъ кръгъ бедствующи варненски семейства, има основани презъ настоящата година два благотворителни фонда.

Едина носи името фондъ за подпомагане беднитѣ деца чрезъ благотворителния дамски комитетъ на Д-вото. Въ него постъпватъ членскитѣ вноски на дамскитѣ членки и волни пожертвувания събирани чрезъ тѣхъ. Дамския комитетъ има грижата още да събира топли дрешки и други вещи които заедно съ срдѣствата на фонда ще бждатъ раздавани презъ коледнитѣ празници

Другия фондъ носи името Благотворителенъ фондъ при дружествената каса. Негови източници сж доброволнитѣ вноски, които всѣки членъ следва да прави при изплащане редовнитѣ си членски вноски.

Така събираниѣ средства въ течение на цѣла година ще се раздаватъ на бедствующитѣ варненски семейства изключително въ продукти отъ първа необходимостъ, като хлѣбъ, дърва и пр.

При тази организация на благотворителността при Д-вото, настоятелството е разчитало и разчита, че тя безъ да бжде въ чувствителна тежестъ за членоветѣ въ днешнитѣ трудни времена за всички, все пакъ ще дава възможностъ да се избършатъ сълзитѣ на мнозина наши съграждани.

Съ това Д-во „Варнен. Коренякъ“ ще дава и на дѣло да се чувствува едно отъ неговитѣ предназначения, защото именно за това то съществува и постепенно се проучватъ нашитѣ членове къмъ съзнание за дългитѣ, които всѣки има къмъ ближния си.

Обаче, ето вече изминаха осемъ месеца отъ какъ всички сж призовани да подпомагатъ това дѣло и даватъ своята леп-

та, но резултатитѣ не сж утешителни.

Принудени сме да подчертаемъ и обърнемъ вниманието на всички дружествени членки и членове, че това говори злѣ за нашето гражданско и обществено съзнание.

Това говори злѣ най вече за нашата привързаностъ къмъ дружественитѣ ни задачи, защото който е станалъ и става членъ на „Варн. Коренякъ“ той това върши напълно съзнателно и съ огледъ да бжде полезенъ за постигането имъ.

Никой съ нищо не може да се оправдава за това манкиране, което се върши по отношение едно високо хуманно и благородно дѣло.

Какво коштува на нашитѣ жени и близки дами тѣзи отъ тѣхъ които все таки чувствуватъ се щастливи въ средъ своитѣ здрави, бодри, нахранени и облечени дечица да си спомнятъ и не забравятъ, че има други гладни, боси изложени на студъ и лишения, на които можемъ да подпомогнемъ съ нѣщо.

Защо да не можемъ да от дѣлимъ нѣщо като горни и долни топли дрешки макаръ и вехтички или да се изработятъ новички, най-сетне да се купятъ и предадатъ на дамския комитетъ за да се раздадатъ и зарадватъ съ тѣхъ нещастнитѣ поне предъ коледнитѣ празници.

Какво коштува на насъ членоветѣ, които днесъ все таки работимъ, здрави сме, имаме възможностъ покривайки домашнитѣ си нужди макаръ и криво лѣво купуваме си редовно по кутия цигари, приемъ по чашки кафе и ракия, играемъ табли, посещаваме кина да се ограничимъ отчасти отъ тѣзи излишества и внасяме тѣхната стойностъ въ фонда подпомагане при дружествената каса. Макаръ и по за 5 или 10 лв. месечно за да бждемъ спокойни, че сме дали своята данъ по отношение тѣзи които гладуватъ, мизерствуватъ и ежедневно протѣгатъ къмъ насъ ржце, обаче,

Дружественъ животъ.

Отъ 1 Ноември т. г. клубовото помѣщение се премести на ул. „6 Септември“ № 29.

Презъ изтеклия месецъ има постъпления отъ членски вноски 7485 лв. и благотворителенъ фондъ 362 лв. Отъ постъпилитѣ декларации за нови членове приети 9.

Дамския комитетъ ще започне редовно своитѣ заседания, по организиране благотворителния фондъ.

Презъ текущия месецъ сж починали дружествени членове: Георги Я. Фурнаджиевъ и Ламбо Скулевъ. Богъ да ги прости.

Кооперацията „Мискетъ“ започна износа на грозде отъ варненскитѣ лозари, като всѣки денъ създава нови пунктове отъ кждето се вдига изработеното за износъ грозде.

Кооперацията е влѣзла въ преговори съ общината за доставка на ефтини колчета отъ общинската гора, които ще се раздаватъ на кооператоритѣ.

Въ най-скоро време кооперацията ще се занимае по въпроса, за доставка безъ мито на желѣзни колчета и гладка тель за своитѣ кооператори.

Износа на грозде.

Известно е на всички, че тази година износа на грозде се спѣва отъ неблагоприятния пазаръ въ чужбина, вследствие небивалата економическа общо-европейска криза и отъ друга страна на мѣстна почва, поради неблагоприятното време.

Тази година фирмитѣ, които работятъ сж малко. И тѣ обаче работятъ много предпазливо и за това цената на гроздето до преди нѣколко дни бѣше твърде низка. При низка цена най-много до 5 лв. кгр. се продаде и гроздето почти въ цѣла България.

Напоследъкъ се чувствува една сигурна тенденция къмъ покачване ценитѣ.

Както за въ цѣла България, така и за Варна покачването на ценитѣ се респектира отъ кооперативния износъ, като на производителя се плаща за изнесеното грозде, капаро по 5 лева и следъ продажбата на всѣки вагонъ гроздето въ чужбина, което става не по-късно отъ 10 дни, разликата се доплаща на производителя.

До сега сж изнесени отъ Варна всичко 15 вагона грозде отъ които 4 кооперативни.

които мнозина отминаваме безъ да виждаме.

Ние сме предъ прага на зимата. Който има истинско кореняшко срдце, той не може да бжде спокоенъ предъ своята съвестъ да не изпълнява една отъ своитѣ най-човѣшки и свещени задължения.

Д-во „Варненски Коренякъ“ очаква, то разчита на съзнанието на своитѣ членки и членове, че тѣ предъ всички признаци вече на настъпващата зима поне ще сетятъ да подкрепятъ дѣлото реализирането на което може да се постигне само съ помощта на всички кореняци

Г. С. Б.

Съобщаваме за знание, че клуба на „Варненски Коренякъ“ се премести отъ 1 ноември на улица „6 септември“ № 29.

Економическитѣ и исторически послѣдствия отъ премахането на златния еталонъ въ Англия.

Къмъ края на XVIII столѣтие Англия е намѣрила за полезно и необходимо да въведе златния еталонъ за да установи финансовия стабилитетъ въ своето стопанство. Въ течение на едно и половина столѣтия Англия бѣше принудена само два пжти да се откаже доброволно отъ златната валута: първи пжтъ въ епохата на наполеоновитѣ войни и втори пжтъ въ началото на последната всемирна война (1914), т. е. двата случая на ненормалната политическа обстановка. Презъ времето на всемирната война английския фунтъ стерлингъ бѣше изгубилъ почти 1/3 отъ златната си стойностъ и тогава предъ английското правителство се изпредиха две алтернативи: или да установи за фунта новия стабиленъ курсъ или да му възвърне старата довоенна стойностъ. Англия е възприела втората алтернатива: тя е употреби-

ла всички бюджетни и финансови средства за да възстанови стария довоенен курс на стерлинга. Въ 1925 год. канцелера Winston Churchill е обявил, че държавната банка е длъжна да дава във всяко време и във неопределено количество злато във змѣна на своите банкноти. Така Англия е предпечела да запази традиционния си авторитет на всемирния банкир и регулатор на паричните всемирни финансови операции, отколкото да се приспособи към новите измѣнени економически и финансови условия след войната. Въпреки всички економически затруднения английските финансисти погледнаха на положението на работителите оптимистически, но тѣ — което често се случвава — не взеха предвид историята, която ни учи, че нѣкой не може безнаказано да нарушава историческите закони на економическия живот. Законите на економическото развитие сж по силни от най-добре скроени законодателства и, следователно, държавната намѣна не може винаги и без достатъчно проучване да измѣнява хода на естествените економически процеси.

Непосредствената причина за провалването на английската лира бѣ германската финансова криза. Англия от доста време даваше финансова подкрепа на Германия, но когато въ Германия се разрази финансовата криза и спекулантите разбраха, че английските капитали сж застрашени, тѣ започнаха да изтегляват от английските банки златната наличност, така щото въ продължение на 2 сѣ нѣщо месеца сж били изнесени от Англия въ странство повече от 200 милиона златни лири. Правителството на работническата партия като е видѣло финансовата опасност излиза въ оставка и се образува временен кабинет на економическото сътрудничество съ задача да спасява златната лира. Опитът излѣзе несполучлив и новото правителство бѣше принудено екстренно съ декрет т. е. на първото време без парламента да отмени задължението на държавната банка да изплаща стойността на бумажната лира въ злато. Макаръ че новото положение на държавната банка биде узаконено, но това на борсовия езикъ не означава нищо друго, освен фалитъ на държавната банка, тѣй като тя въ действителност не е устоява на сключените тацитни условия съ своите кредитори.

За английските финанси е настъпила нова епоха: Англия биде принудена въ нормалните интѣк политически времена да премине от златното към книжното обръщение. А тѣй като — както вече казахме — Англия бѣше до сега банкир на цѣлия свѣтъ и английската златна лира служеше за непоколебима единица на всемирните финансови и банкерски операции, то ясно е, каква паника и каква финансова разруха сж последвали от провалването на английската лира. Изведнѣж се закриват почти всички голѣми борси, нѣкои банки спират плащания, финансистите и капиталистите се ориентират вече не към Лондонъ, но към Парижъ и Нюйоркъ. Многочислени послѣствия ще има финансовия банкрутъ на Англия въ економическо, политическо, социално, психологично и др. отношения, които за сега не могат да се предвидят. За сега още не може да се предвиди, кога английската лира би могла да възстанови стария паритетъ. Обаче тукъ трѣбва едно нѣщо да имаме предвид, че въ течението на 150 години английското могъщество се крепѣше от английските капитали и английския флотъ. Когато рухнат тѣзи две основи Англия ще престане да биде Англия и ще слѣзе къмъ реда на второстепенни или може би третостепенни държави и тогава би се отворили за европейска история нови страници.

Мириамъ.

Западно-европейска култура въ Варна.

Искаме да натъкмяваме Варна не само за мѣстенъ, но и за иностранен курортъ. Чрезъ тая мѣрка мислимъ да помогнемъ на западналия въ търговско отношение градъ. Взето принципално идеята не е лоша, но за практическото ѝ осъществяване се искатъ известни условия. Едни отъ важните условия имаме налице; тѣ ни сж дадени отъ природата: благоприятния презъ времето на сезона климатъ, близкия пѣсѣченъ брѣгъ, ефтинъ сравнително животно (последното благоприятно условие е временно) Обаче не трѣбва да си затваряме очите и предъ неблагоприятни условия за да можемъ поне до нѣкаде да ги отстранимъ. Къмъ неблагоприятни условия за повдигане на нашия курортъ принадлежатъ: Първо — Варна при всичко че запада, все таки брой около 65 000 население, а извѣстно е отъ примѣра на другите курорти, че въ гждо населените мѣстности т. е. голѣмитѣ градове не може да се устрои удобен курортъ. Едва ли нѣкой ще смѣе да поддържа, че отъ Хамбургъ или Марсилия може да стане морски курортъ. Това важи въ значителна степен и за Варна. Освенъ пристанището, което не е полезно за един курортъ, положението на Варна е такова, че отъ града се стичатъ въ морето всички води и нечистотии, особено въ дъждовно време. Тѣ сжщо ново прокарания до вълнолома каналъ, чрезъ койго постоянно се влива въ морето нечисти градски води, пречи много на чистотата. Тѣзи година курортистите сж констатирани присъствието на водни червейчета по протяжението отъ женските бани до вълнолома. Тѣзи червейчета хапятъ и чрезъ това кжпачето въ това пространство е неприятно, ако не невъзможно. Второто важно условие, което до сега пречеше на Варна е: сравнително слаба култура на града. Може би за нѣкой това не е важно, обаче ако искаме да привлечемъ заграничната публика къмъ нашия курортъ, ний трѣбва преди всичко да го въздигнемъ културно. Не е достатъчно да построимъ 2-3 горѣми хотела или 2-3 европейски пансиона за чужденците. Самото население трѣбва добре да разбере какви задължения има то къмъ своите гости, какъ да се отнася съ тѣхъ и да нагоди всичко така, за да бждатъ гостите доволни. Тукъ именно е слабото мѣсто на нашия курортъ. Въ културното отношение Варна е далечъ надмината напримѣръ отъ бившето шопско село Баня находящо се близо до София. Преди повече отъ 40 години Баня бѣше мизерно, кално село, безъ никакви специални постройки за курортисти. Курортистите, повечето софианци, наемаха квартири въ опушени селски кжщи, безъ никаква покжщина и съ незаградени дворове. Въ селото имаше 2 полукръчми, полукафенета и гостилници. Който искаше да се храни по-добре, трѣбваше самъ да си готви. За баните бѣше построено едно малко здание съ басейнъ и чучуръ, дето се кжпѣха на смѣна мъже и жени. Предъ баните болните се заравяха въ калъ, а близо до тѣхъ се разхождаха животни. Днесъ благодарение на намѣсата на държавата и на нѣкои просвѣтени софианци Баня представлява истински курортъ не само съ своите постройки, инсталации и уредби, но и съ своето културно ниво. Тамъ се построиха около 100 разни вилли и хотели, които лѣтѣ гъмжатъ отъ народъ, а зимѣ оставатъ само пазачите на зданията или нѣкой собственик останал да живѣе презъ цѣлата година. Тукъ презъ сезона курортистите намиратъ пълни удобства: квартири, добра прислуга и храна. Особено заслужава внимание прислугата. Тамъ всѣки хазяин или съдържател отдавна разбраха, че безъ вѣжлива прислуга квартирите не струватъ, а не тѣй както е въ повечето случаи въ Варна, дето хазяите си въобразяватъ, че курортистите могат да

стоятъ и безъ прислуга, а ако имъ дотрѣбвало, то да си шетатъ сами. Въ Баня нѣма излишни тѣлпи народъ, както е въ Варна, да пълнятъ парка и съ своето некултурно държание да предизвикватъ отзвращение и негодуване на курортистите.

Трѣбва да се признае, че Варна не е още достатъчно културен градъ въ западно европейския смисълъ на думата. За това има причини и въ свързка съ това умѣстно е да поговоримъ какъ постепенно нашия градъ се е поддавалъ на западното културно влияние.

Често можемъ да четемъ или да слушаме че се говори за две култури: западната и източната (ориенталната). Собствено възможна е само една култура, и ако се говори за разни култури, чрезъ това трѣбва да разбираме разни степени и форми на една и сжца култура. Едно време бѣха се издигнали до висока степенъ разни култури въ Азия, Гърция и Египетъ. Вследствие неблагоприятни за културно процвѣтяване събития тѣзи култури паднаха на съвършено низка степенъ, но пакъ си останаха култури съ твърде измѣнени форми. Отъ стълкновението на античната култура съ християнския изтокъ е произлѣзва византийската култура, която отсетне е изиграла толкова грамадна роля въ източните европейски държави.

При турския режимъ се прекъснаха на Балкана старите връзки съ културната Европа. Но следъ улесняването на търговските сношения съ Турция, наедно съ търговията проникваха на Балкана западната и руската култури. Проводници на тия култури бѣха търговци и разни ученици и студенти посещавали училищата въ Европа. Това може да се каже за цѣла България и частно за Варна. Носителите и разпространителите на европейската култура въ Варна въ турско време бѣха до известна степенъ: 1) Разни иностранны консулства, 2) чиновническия персоналъ при гарата на хиршовата желѣзница, 3) католишката църква въ Варна, която се помѣщавала тогава въ една частна грѣцка кжща съ 2 свещеника, 4) чиновниците при австрийската параходна агенция. Въ агенцията се предаваше и приемаше задгранична поща, защото турската поща не приемаше писма за странство. Чрезъ агенцията се изпращаха за странство пари въ групове срещу разписки; тогава въ Варна не е имало банки и не сж ставали никакви операции съ чекове, 5) нѣкои частни европейски търговци и еснафи: напримѣръ всеизвестния житаръ Сакалука, бабалѣкъ на известния житаръ и почетенъ вице консулъ Асарето; 1 немецъ дърводѣлецъ, тапицеръ полски емигрантъ Барановски, трима италиански мисити, саламджия Giuseppe (италианецъ) и др. Отъ изброените учреждения и лица става ясно, че тѣ не сж могли да иматъ нѣкое особено културно влияние въ Варна при турския режимъ. Условието на живота и културата бѣха се сложили тукъ съвсемъ друго яче, отколкото презъ дългите столѣтия въ свободна Европа и въ зависимостъ отъ това се сложиха съвсемъ други понятия за много работи, които веднага изпълватъ при срещата на чужденците съ мѣстното население. За чужденците — курортисти много страни отъ нашата мѣстна култура сж твърде интересни (постройки, носии, искусство, ястия и пр.), обаче въ практическия животъ курортистите изискватъ своето споредъ своя навикъ и своите по ятия

Следъ освобождението западната култура нахлува свободно и широко и въ Варна. Въ Варна се откриватъ български учреждения по европейски и руски образецъ и за чиновници въ тия учреждения се назначаватъ чиновници, отъ които нѣкои бѣха свършили учение въ европейски университети и тѣ донесатъ отъ странство нови идеи и нови понятия за обществения и домашенъ животъ. Въ Варна като

За чиновническия пролетариятъ.

Счетохме за необходимо да поговоримъ трети пътъ за чиновническия (интелигентния) пролетариятъ (глед. нашия вестникъ год.), За да не бждемъ криво разбрани, ще кажемъ предварително, че не сме и не можемъ да бждемъ противъ средното и висшето образование. Първоначалното учение е задължително по законъ и противъ него не може да се каже нищо, освенъ може би да се разисква по характера на това учение. Не е обаче така съ въпроса за средното и висше образование, които по закона не сж задължителни. България е и навѣрно ще остане земеделска страна и като такава не се нуждае отъ голѣми кадри чиновници. Друго е положението въ индустриалните страни. Въ тѣхъ въ нормалните времена има нужда отъ всѣкакъв родъ чиновници, главно специалисти, които не само да управляватъ фабриките и голѣмите търговски кжщи, но и да изпълняватъ вещи административните служби, безъ което индустрията и търговията не могат да прогресиратъ. Признаваме, че и въ индустриалните и търговски страни е имало често и има особено сега излишци отъ технически и административен персоналъ, но тѣхния излишъкъ можеше много по-лесно отколкото у насъ да емигрира въ странство въ качество на пжтующи агенти и комиссионери даже като представители на мѣстните индустриални и търговски фирми. Нашите „свършивши“ сж принудени вече сега и въ бждачето ще бждатъ принудени още повече да търсятъ прехрана въ чиновничеството, защото малко сж такива наши фабрики и търговски фирми, които се нуждаятъ отъ голѣми и добре плащани канторски персоналъ. За това свършилите средните и висшите училища постъпватъ въ редовете на разни политически партии за да се докопатъ чрезъ тѣхъ до служби и презъ това време това да се „ухранятъ“ за да могат да дочакатъ следъ като бждатъ изпълдени, повторното идване на власт на тѣхната партия. Има и такива, които сж по-предвидливи. Тѣ още заблаговременно напуштатъ своята партия и се записватъ членове на друга нѣкоя партия, предимно на тая, която има най голѣми шансъ да поеме властта следъ падането на досегашната партия. Такива интелигентни прелетни птици придобиха епитетъ „службогонци“. Тѣ сж виновни за своята нещастна сждба може би до толкова, че тѣ на време не сж знаели какъвъ занаятъ да си

важенъ търговски градъ се настаняватъ иностранны консулси представителства, откриватъ кантори нѣкои иностранны търговски представители, тукъ-тамъ отварятъ своите дюкяни разни чужденци, Варна често се посещава отъ европейски комиссионери, най-сетне се отварятъ французкото и нѣмското училища, въ които учениците се запознаватъ практически, макаръ и посредствено, съ французката и нѣмската култури. Не малко повлияха въ последните години руските емигранти, които чрезъ своята частна инициатива внесоха много работи въ частния обиходъ на населението. Така постепенно, макаръ бавно, Варна става градъ съ западно-европейска култура. Но процесътъ на преминаването къмъ една нова култура е винаги дълъгъ, така щото и до сега има още доста остатъци отъ стари идеи и стари понятия. Европейската цивилизация има това свойство, че тя прониква най-напредъ въ горните слоеве на населението и отъ тукъ обхваща бавно и постепенно широките народни масси. За това на надлежните просвѣтени фактори предстои въ интереса на града важна мисия да съдействуватъ за културното повдигане на широките маси на населението; съ това тѣ ще съдействуватъ въ висока степенъ за рекламирането на нашия курортъ.

Я. Романчукъ.

избератъ, а държавата въ нужния моментъ не ги осѣбявала и опжтвала, нито е взела какви годѣ мѣрки да спре наплива на интеллигентния пролетариятъ. Този пролетариятъ е много опасенъ елементъ въ политическия животъ, особено въ конституционнитѣ страни. Ученитѣ пролетарии сж вдѣхновители и крепители на нашитѣ тѣ наречени „политически“ партии. Тѣ сж една отъ причинитѣ, дего у насъ не е могълъ да се установи чиновническия стабилитетъ, защото това не бѣше въ интереса на конкурирующитѣ се партии. За това нашитѣ партии приличатъ на акционерни дружества, дего всѣки записанъ членъ търси своя пай (дивидентъ) и партията, ше не ше, трѣбва да му го даде. Наредко ше срещнете между активнитѣ дейци на партии хора специалисти добре подготвени по разни държавни и общински въпроси. Тѣ се готвятъ чакъ тогава, когато бждатъ повикани на власть, а когато малко нѣщо познучватъ и почватъ да проумяватъ, тогава сж принудени да напуснатъ и предадатъ властта на други, ко то сжщо така започватъ своитѣ уроци отъ А. Въ това именно се состои и разликата между нашитѣ политически партии и подобни партии въ Европа

Нашитѣ педагогически училища, гимназии, двага софийски университета, разни търговски училища и търговската академия въ Варна не сж нищо друго, освенъ фабрики за учение пролетариятъ, фабрики за приготвяне не на стоки, а на хора за учители, за попове, за чиновници, за професори и всѣкакви други служби. Работата на тѣзи фабрики не се намалява, но отъ година на годна се засилва. Ето нѣкои статистически данни по тоя въпросъ. Тази година министерството на просвѣтата е съобщило на свършилитѣ педагогическитѣ училища, че работа за всички нѣма. Педагогическитѣ училища даватъ всѣка година 1600 души учители, а сж нуждни не повече отъ 500 души учители. За сега има повече отъ 2000 души учители безъ служба. Излиза, че всѣка година 1100 души учители ставатъ непотрѣбни на училището, които оставатъ въ тежестъ на семействата — Държавния университетъ изхвърля всѣка година хиляди младежи, негодни за друга работа, а само за държавна. И така презъ 1928/29 сж били записани въ държавния университетъ 4162, презъ зимния семестръ на 1929/30 сж били записани 4679, презъ зимния семестръ на 1930/31 сж били записани 5021 души. Значи, за 2 години числото на записанитѣ студенти се е уголѣмило съ 859 души студенти. Презъ времето 1920—1930 г-ни сж завършили съ дипломъ държавния университетъ 5218 души; между тѣхъ най-много сж правнитѣ (3919 д.).

Това сж статистическитѣ данни само за държавния университетъ и за педагогическитѣ училища. За другитѣ учебни заведения не искаме да говоримъ, както и не споменуваме за студенти следващи по разни клонове въ странство. Цифритѣ на свършилитѣ сж потрѣсающи. Разбралъ е тая грозна аномалия бившия министръ на просвѣтата, който при разглеждане бюджета на просвѣтното министерство въ Народното Собрание презъ 1931 год. е казалъ: Ще се съгласите, че когато въ университетата има единъ голѣмъ напливъ на младежи отъ гимназитѣ, които свършватъ безразборно, безъ да се държи сметка за тѣхни способности, и този университетъ ше страда винаги. Вие ше се съгласите, че когато на първия университетски изпитъ се явяватъ 700 души и самия университетъ се профанира.

Крайно е време да се проучи въпроса за свѣрхпроизводството на интеллигенция, който може да докара на държавата не по-малко бедствия, каквито е докарало свѣрхпроизводството на зърнени храни въ цѣлия свѣтъ.

Сигма.

Съобщаваме за знание, че клубътъ на Варн. Коренякъ се премести отъ 1 Ноември на ул. 6 Септемврий 29.

Германското пристанище Бремерхаузенъ*)

Пристанището Бремерхаузенъ е станало известно не само въ кръговетѣ заинтересувани съ параходното дѣло. Мнозина вече знаятъ, че отъ тукъ заминаватъ голѣмитѣ експресни параходи на северогерманския Лойдъ обслужващи линията Бременъ и Ню-Йоркъ: „Бременъ“ и „Европа“ — носители на сѣята лента и още трети параходъ „Колумбусъ“. Пристигането и замиването на тритѣ гиганта съставлява цѣло събитие: тѣ пренасятъ презъ Океана множество пжтници. На тѣхния бордъ ше срещнете голѣмци отъ дветѣ страни на Атлантика: сериозни господа и елегантни дами, художници, дипломати, филансови магнати. А на перона стоятъ и се сбогуватъ тѣхнитѣ приятели; пристигатъ автобуси и отъ парахода се развѣватъ знамената на параходния оркестръ; чува се низкия басъ на сирената; на гарата се спрѣлъ лойдовия тренъ съ надписи на вагонитѣ: New-york — Bremen — Berlin. Общеизвестни картини отъ иллюстриранитѣ списания, но които винаги ни вълнуватъ. Който ги глѣлъ поне веднѣжъ, той не ги забравя; лжчезарното слѣнце надъ далечната Везера и приморската гара „Колумбусъ“, около парахода прехвъркватъ чайки, далечния просторъ, широкия свѣтъ.

Но всѣкидневния ликъ на Бремерхаузенъ не е известенъ. Видѣхте ли страннитѣ пристанищни инсталации? Разгледахте ли вече отъ нѣкое високо мѣсто многобройнитѣ басейни и движението въ тѣхъ? Зидете ли тѣхната история? Преди повече отъ 100 години този градъ и неговото пристанище е основалъ гениалния бременски кметъ Иванъ Шмидтъ. Отъ тогава тѣ сж расли наедно съ развитието на задокоеански пжтнически съобщения и съ прогреса на техниката. Въ 1858 г. Лойдъ е изпратилъ отъ тукъ презъ Атлантикъ първия параходъ Бременъ съ 2,694 бр. рег. тона, а сегашнитѣ „Бременъ“ и „Европа“ обхващатъ 50,000 бр. рег. тона. До великата война отъ тукъ заминавали голѣми маси емигранти отъ цѣла Европа и даже отъ далечния изтокъ за новия свѣтъ. Параходитѣ сж видѣли цвѣтущи времена и времената на упадѣка. Войната не е пощадила и тѣхъ, и когато германския търговски флотъ трѣбвало да бжде предаденъ, бремерхаускитѣ басейни запустѣха. Но тѣ доживѣха новото построяване на флота. Пристанищнитѣ инсталации се съживиха. И тѣкмо тази година празнуваше Бремерхаузенъ т. е. градътъ и неговитѣ портове наедно съ Северния Лойдъ славния юбилей: 50 годишнината на германското североатлантическо параходство.

Корекцитѣ на реката Везера тѣсно свързани съ името на тѣхния създателъ Франциусъ както и портовитѣ постройки сж резултати на коравъ и усѣлшенъ трудъ въ продължение на десетки години. Везера е станала рѣка, която е спечелила добра слава въ задокоеанскитѣ параходни съобщения. Въ Бременъ и Бремерхаузенъ сж направени модерни портони инсталации, а презъ последнитѣ години тѣ се концентриратъ около три масторски постижения: Кеятъ Колумбусъ, сѣверната шлуза и продължение на Императорския докъ II.

Бременъ — както и неговия клонъ Бремерхаузенъ — е, безспорно, нѣмското задокоеанско пристанище, който играе голѣма роля въ ласажерското задокоеанско движение. Тукъ хубавитѣ параходи на Лойдъ сж като вжщитѣ. Отъ тукъ трѣгва не само параходната троица. Сжщо известнитѣ каютни параходи и неговитѣ голѣми

*) Обнародването на изпратената ни нарочно за нашия вестникъ статия подъ горното заглавие има за целъ първо: да дадемъ понятие за грандиознитѣ постройки и удобства въ това пристанище както и за пасажирското движение между Бремерхаузенъ и Америка и второ: за положенитѣ усилия отъ страна на Германия да възобнови своя почти унищоженъ следъ войната търговски флотъ.

Д-ръ К. К.

Физическото здраве.

„По е добре да се изпрварва болестта, и ежели да се лѣкува“.

Ние сме господари на здравето си. Когато заболяваме, това става почти винаги по наша вина, защото ние, било поради незнание, било поради неблагоприятие, било, най-после, поради нехайство или лоши навици, особено поради незнание, отворили сме вратата на болестта.

Ние забравяме, че *човѣкъ се храни не само съ храна, но и съ чистъ въздухъ и свѣтлина*. Ние забравяме, че *човѣкъ, въ всѣки моментъ на своя животъ, се отравя отъ известни храни* и отъ произвежданитѣ отъ функционирането на органитѣ му отпадѣци (излишѣци). Всичко, което излиза отъ него (въздухъ отъ дишане, храна, пикочъ и пр.), е отрова за него и за подобнитѣ му. Ние забравяме, че *човѣкъ се умаря и исхвалява по-сноро, отколкото би трѣбвало*, не само когато работи извънъ силитѣ си, поддържайки се искусствено чрезъ възбудителни срѣдства, като алкохола, но и когато работи твърде малко и се изнежва въ леностъ. Всички поекалености (излишества) въ твърде много или въ твърде малко сж вредни за него.

Когато, прочее, човѣкъ е недостатъчно нахраненъ, повече или по-малко отровенъ, уморенъ или изхабенъ, едно нищо е достатъчно, за да заболѣе: достатъчно е да получи нѣкоя простуда или да срещне по пжтя си нѣкой зародишъ на болестъ, нѣкой микробъ или какъвъ да е бацилъ.

Както се види отъ това, злото не иде само по себе си. То иде, защото ние сме се приготвили да го приемемъ; защото, *когато бѣхме свършено здрави*, ние не сме взели никакви мѣрки, за да придобиемъ или за пазимъ съпротивлението, което би ни послужило за го отблъснемъ.

Има, прочее, едно почти безпжтнито средство да се запазимъ отъ болеститѣ, а това е *да се грижимъ за себе си, до като сме здрави*, не съ лѣкарства, а сълюдавайки следнитѣ 22 здравни заповѣди, които представляватъ цѣлата училищна и домашна хигиена:

- 1 заповѣдь — **Уреждане живота**
За почивка, трудъ и снъ редовно. По осемъ часа всѣки день отдѣляй.
- 2 заповѣдь — **Редовностъ.**
Всѣка вечеръ раничко си лягай. Сжщо и сутринъ много рано ставай.
- 3 заповѣдь — **Миене:**
Всѣка сутринъ цѣлото си тѣло, Отъ главата до петитѣ, измивай
- 4 заповѣдь — **Чистота:**
Зжбитѣ, устата, нокти, косми И ушитѣ винаги почиствай.
- 5 заповѣдь — **Калене:**
Топло и студено не сж вредни, Отъ теченията се предпазвай.
- 6 заповѣдь — **Облекло:**
Често долни дрехи промѣнявай, Леки и широки горни снимай.

южноамерикански параходи тукъ започватъ и завършватъ своя рейсъ, а по нѣкога тукъ на Колумбусъ-кея спиратъ и Хамбургски параходи.

Въ 1930 год сж заминали презъ Бремерхаузенъ за Северна и Южна Америка 117,000 пасажери. Бърже и безупречно, даже въ разгаръ на сезона, се натоварваха параходитѣ на модерни кѣйове построени отъ бремерхауското правителство. На откритата река Везера биде построенъ въ 1923/26 год. Колумбусъ-кей съ гарата. Въ м. августъ тази година биде довършена и предадена за експлоатация северната шлуза, която ще даде възможностъ на голѣмитѣ океански параходи да доближатъ до кея. По край холандската шлуза Ymuiden тѣ е най-голѣма шлуза въ цѣлия свѣтъ. А чрезъ продължението отъ 268 на 337 метра на съграденя презъ год. 1903/13 Императорски докъ се създаде параходния докъ, който покрай сухия докъ на U. S. Navy въ Бостонъ, е най-голѣмъ докъ въ свѣта. Иванъ М Хофманъ.

- 7 заповѣдь — **Издържливостъ:**
Супражнения по чести всѣки день. Вголѣма търпеливостъ свиквай.
- 8 заповѣдь — **Точностъ:**
За изхождането си редовно И определено мѣрки вземай.
- 9 заповѣдь — **Почистване:**
Чистене на праховетѣ само. Смокра кърпа често предприемай.
- 10 заповѣдь — **Свѣтлина:**
Сярко слѣнце и чистъ въздухъ. Жилището цѣлъ день провѣтрявай.
- 11 заповѣдь — **Здравословиостъ:**
Съсъ уста добре закрыта презъ носъ. Съвършено чистъ си въздухъ дишай.
- 12 заповѣдь — **Невъзприемчивостъ:**
За избѣгване зло ядовито, Скоро всѣка гадъ унищожавай.
- 13 заповѣдь — **Изборъ:**
Сгрижа и знане храна полезна. Винаги внимателно избирай.
- 14 заповѣдь — **Вздържаностъ:**
Ядене и пиене съсъ мѣрка. Лѣге, най-паче, употребявай.
- 15 заповѣдь — **Девчене:**
Яденето си добре и бавно. Дѣвкай, а внимателно го гълтай.
- 16 заповѣдь — **Умреностъ:**
Чиста, хладна, но на глѣтки, като свѣршишъ ядене, вода изпивай.
- 17 заповѣдь — **Хранителенъ режимъ:**
На три пжти дневно, но вечерно. Време много леко се нахранвай.
- 18 заповѣдь — **Вздържане:**
Вечеръ отъ месо, що е за тебъ. Истинска отрова, се въздържай.
- 19 заповѣдь — **Трезвеностъ:**
Спирни питиета и тютюнъ, Като отрови, наляпаче отхвърляй.
- 20 заповѣдь — **Провѣтряване:**
Съсъ широко прозорець разтворенъ. Ти спокойно ношемъ си заспивай.
- 21 заповѣдь — **Предвидливостъ:**
Ако заболѣешъ то веднага. Неотложно да се церишъ почвай.
- 22 заповѣдь — **Пълно здраве:**
Само така ще можешъ здравъ да бждешъ. И да преживдешъ сто години!

Хроника

Следъ свѣршека на лайпцигския панаиръ. Чрезъ г-нъ Отто-Мюллеръ-Нойдорфъ, чиято статия за лайпцигския панаиръ обнародвахме въ миналия брой на вестника, получихме допълнителни сведения отъ управлението на панаира. И така есенния панаиръ 1931 год. е билъ посетенъ отъ 78,307 заинтересовани лица спрямо 83,266 души на миналата година. Като се има предвид общата стагнация, намалението съ 6% е незначително. Отъ горнитѣ посетители 8194 се падатъ на странство, а именно 7195 на Европа, 461 на Северна Америка и 538 на други задокоеански страни. Взети сж вече мѣрки за привлчане на изложители отъ задокоеански страни за пролѣтния панаиръ 1932 г. (6 мартъ) и организационния комитетъ очаква въ това отношение пълна сполюка.

По поводъ на горнитѣ данни г. Отто-Мюллеръ Нойдорфъ прибавя отъ своя страна следното: България — както се вече изказахме въ миналия брой на вестника — трѣбва да участвува въ лайпцигския панаиръ като изложителка. Български топоним, розово масло и грозда трѣбва поради своитѣ високи качества да си извоюватъ въ по-голѣма степенъ всемирни пазари отколкото е било до сега. Ний се нуждаемъ за нашитѣ земеделѣчески произведения отъ поширокъ пазаръ. За България нѣма по-добро посредническо мѣсто, отколкото лайпцигския панаиръ, който въ течение на столѣтия е игралъ ролята на интернационаленъ стопански факторъ. Особено пролѣтния панаиръ може най-добре да послужи за рекламиране на български произведения, защото той е винаги средоточие на всѣкакви стопански проявления отъ цѣлия свѣтъ. Въ тоя панаиръ намиратъ сметка сжщо купувачи. Ефтини масови артикули отъ голѣма стойностъ могатъ да съживятъ търговията на всѣка една страна и да доставятъ на консуматоритѣ полезни артикули.

Ред.

Лозарска кооперация „МИСКЕТЪ“ -- Варна.

ул. 6-й Септември № 29.

ул. 6-й Септември № 29.

ПОЗИВЪ

към Варненските лозари.

Драги съграждани,

Тежките времена, които настъпиха изискватъ отъ всички проявата на по-високо съзнание и обществена солидарностъ въ името на интереситъ, които ни свързватъ.

Днесъ сплотенитъ усилия и взаимнопомощта особено въ области на економическия животъ сж необходимитъ предпоставки за благосъстоянието и добруването на отдѣлни стопанствующи единици.

Предъ насъ варненци и варненски лозари, отдавна съществува и все настойчиво се налага въпроса отъ жизнено значение: **да възобновимъ нашитъ запустѣли лозя, да създадемъ и обезпечимъ сносни условия за лозарствуване.** Вече няма съмнение за никого, че лозарството за нашия економически западналъ градъ е единъ отъ спасителнитъ изтици за създаване и осигуряване поминъка на варненци. Затова и то заслужава по-особени и специални грижи.

Обаче, за да откъснемъ лозарството отъ неспособността му да се развива и процъветва, необходимо е да подобримъ условията и непосредствената материална подкрепа на отдѣлнитъ лозари и отстояване общитъ лозарски интереси, изискватъ преди всичко самитъ лозари да бждемъ организирани и то на почвата на своитъ конкретни материални нужди и интереси.

Варненскитъ лозари, предимно слаби економически съществування, днесъ чувствуваме острата нужда да бждемъ улеснявани, да бждемъ подпомагани и да разчитаме на една материална упора при извънредни случаи.

Ето защо, трѣбва да бждемъ организирани и свързани по начинъ, за да имаме възможностъ чрезъ взаимнопомощта и съвмѣстни усилия да удовлетворяваме по-осезателно тѣзи наши нужди и бждемъ полезни единъ другъ. Трѣбва колективно да се впрегнемъ за правилното разрешаване на голѣмитъ и малки въпроси, свързани съ отглеждането на нашитъ лозя и продажбата на нашитъ грозда, овоци и вина. Нека признаемъ, въ това отношение надеждитъ ни въ кооперация „Димятъ“ не се оправдаха, може би защото тя престана да бжде лозарска кооперация? Не е достатъчно и съществуването и дейността на новооснованото лозарско Д-во, което има своитъ специални задачи отъ по общъ културно просвѣтенъ и мораленъ характеръ, нито трѣбва да очакваме само на многото приказки и може би партизански обещания около лозарскитъ въпроси.

Драги съграждани лозари,

За насъ стигатъ заблужденията и нехайството къмъ собственитъ ни интереси. Време е да се убедимъ, че само чрезъ организирането ни въ една чисто лозарска кооперация, ръководена въ духътъ на истинския кооперативизъмъ може да се постигнатъ задачитъ на варненското лозарство и подкрепятъ отдѣлнитъ лозари. Нека се проникнемъ отъ съзнанието, че това зависи само отъ насъ и нашето желание, защото само чрезъ общи усилия и съвмѣстно вложени трудъ и средства, може да се доберемъ до исканитъ резултати.

Ръководени отъ горнитъ разбирания и проникнати

отъ съзнанието, за необходимата упорита дейностъ и конкретно подпомагане на лозарството, група варненски граждани-лозари по инициативата и непосредствена подкрепа на Варн. Култ. Пр. Иконом. Д-во „Варненски Кореняк“, основахме Лозарска Кооперация „Мискетъ“.

Тя вече съществува отъ половина година, устава ѝ е утвърденъ отъ Варн. Окр. Сждъ и публикувано регистрацията ѝ въ Държавенъ вестникъ бр. отъ 25 септември т. г.

Така създадената Лозарска Кооперация „Мискетъ“ има поставена следнитъ цели и задачи:

1. Да обедини всички лозари въ името на тѣхнитъ професионални и материални интереси.

2. Да подпомага и поощрява развитието на мѣстно лозарство конкретно чрезъ:

а) организиране и отпущане дългосрочни кредити чрезъ Бълг. Земл. Банка, за реголване и превръщане хавритъ въ америвански лозя;

б) организиране и снабдяване варненскитъ лозари кооператори съ евтини и доброкачествени облагородени лозови прѣчки и овощни плодни дръвчета;

в) снабдяване лозаритъ ежегодно съ евтини и доброкачествени дървени колчета отъ общинската гора;

г) да работи чрезъ тѣхъ до служби и презъ това време това лозарство да се охранява за също и други евентуално необходими материали за нуждитъ на модерното лозарство.

3. Да проучва и организира предимно кооперативенъ износъ на Варненското грозде и рекламира неговитъ превъзходни качества.

4. Да работи предъ надлежитъ държавни фактори за постройка на кооперативна винарска изба за сметка на държавата както това става въ други наши лозарски центрове.

5) Да организира и съдействува за продажбата по кооперативенъ начинъ вината на своитъ кооператори.

6. Да работи съ всички средства за насаждане и повдигане кооперативния духъ у варненскитъ лозари.

7. Да бжде въ постояненъ контактъ съ управлението на Варн. Гр. Община, и работи за насочване общинската стопанска политика по пѣтя на голѣмитъ и специални грижи отъ които се нуждае варненското лозарство.

Др. съграждани лозари,

Въ името на всички горѣизнесени цѣли и задачи на Кооперация „Мискетъ“ чрезъ макаръ и по отдѣлно реализиране на които можемъ само да облекчимъ нашето положение и създаваме благоприятни условия за лозарствуване, ние се обръщаме къмъ Васъ съ горещъ апелъ да подпомогнете дѣлото на нашата кооперация, което е дѣло на всеѣки варненски гражданинъ.

Въ кооперация „Мискетъ“ Вие ще намѣрите твърдото желание у всички да се работи идейно и неуклонно въ областта на кооперативното дѣло придържайки се здраво къмъ строгата икономия и стремежъ да бждемъ полезни на всички кооператори.

Драги съграждани лозари,

Станете кооператори:

Запишете дѣлове въ кооперация „Мискетъ“. Напредъ съ девизътъ „Единъ за всички и всички за единъ“ за обезпечаване поминъка на варненци и економическото повдигане на родния ни градъ Варна.

гр. Варна, 1.XI 1931 г.

Отъ членоветъ - кооператори.